

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра ділової іноземної мови

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Основи наукових досліджень»
на 2025/2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр
Освітня програма/спеціалізація	035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає цю дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання, посада

Воскобойник Валентина Іванівна
к.філол.н., доцент,
доцент кафедри ділової іноземної мови

Контактний телефон	+38 0953100377
Електронна адреса	suc7us@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ (Інформація для студентів)
Сторінка дистанційного курсу	https://lms.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=4272

Опис навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування цілісного уявлення про науку як систему знань і методологічний інструментарій пізнання соціальної дійсності; ознайомлення студентів із теоретико- методологічними засадами сучасної лінгвістичної науки, її понятійно-термінологічним апаратом, особливостями процесу наукового пізнання, основними методами та засобами наукового дослідження лінгвістичних явищ, вимогами до оформлення й апробації результатів наукового дослідження; підготовка до проведення самостійних наукових досліджень.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 16 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 54 год.)
Форми та методи навчання	Форми організації навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів (аудиторна та позааудиторна). Методи: за характером пізнавальної діяльності студентів (проблемного навчання (проблемний виклад матеріалу, дискусія, створення проблемних ситуацій); репродуктивний метод (використання завдань на відтворення знань та способів інтелектуальної та практичної діяльності); пояснювальний метод; частково пошуковий (продуктивні вправи); дослідницький (творчі роботи). методичні прийоми (вербальні (розповідь, пояснення, дискусія); прикладні (практичні завдання з перекладу та редагування наукового тексту).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний, поточне усне опитування на практичних заняттях); письмовий контроль (письмовий індивідуальний, письмовий

	фронтальний), обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік.
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань з української мови та основної іноземної мови
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання. ПР 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти дотримуючись принципу неприпустимості корупції та буд-яких інших проявів недоброчесності. СК 7. Здатність до збирання й аналізу систематизації та інтерпретації мовних літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Тематичний план навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи наукознавства й методологія наукових досліджень		
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності	Мета, завдання й структура науки. Функції науки в суспільстві. Класифікація наук. Етапи наукового дослідження: емпіричний і теоретичний. Основні ознаки й поняття науки.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.
Тема 2. Методологія й методи наукових досліджень	Методологія як учення про способи прийому дослідження. Структура методологічного апарату. Основні принципи методології пізнання. Рівні методологічного аналізу. Логіка наукового дослідження.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.
Тема 3. Організація науково-дослідної роботи	Види наукової діяльності. Організація науково-дослідної роботи в Україні. Управління науковою діяльністю. Наукові ступені та вчені звання. Науково-дослідна робота студентів у вищій школі. Наукові школи.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Наукова інформація, її основні ознаки й функції. Класифікація наукових літературних джерел. Бібліографічний пошук наукової інформації на паперових носіях. Пошук наукової інформації в мережі Інтернет. Некоректне використання наукових літературних джерел. Плагіат. Загальні правила цитування.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.
Модуль 2. Організація наукових досліджень		
Тема 5. Структура і зміст етапів дослідницької роботи студента	Окреслення проблематики і складання плану-проспекту дослідження. Процес збору й аналізу наукової інформації. Бібліотечно- бібліографічні джерела інформації. Каталоги, їх види та характеристика. Техніка роботи з науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел у процесі наукового дослідження. Підготовка рукопису наукової роботи та її захист. Мова і стиль наукового дослідження.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.

Тема 6. Виконання кваліфікаційної роботи	Форми завершення наукових досліджень у вищих навчальних закладах освіти. Вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи. Складання плану кваліфікаційної роботи. Наукове керівництво кваліфікаційною роботою.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.
Тема 7. Наукова дискусія як фахове обговорення проблеми.	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Попередній захист кваліфікаційної роботи. Захист роботи перед Екзаменаційною комісією. Типові мовні помилки під час захисту наукового дослідження. Доповідь. Методика написання тексту роботи. Літературна обробка наукового тексту. Редагування тексту й підготовка його до друку. Плагіат, його негативні наслідки. Електронна презентація наукового виступу. Дискусія як фахове обговорення проблеми під час захисту.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.
Тема 8. Рецензія й відгук як критичне осмислення наукової праці.	Характерні ознаки наукової рецензії. Наукова рецензія, позитивне й негативне оцінювання. Етапи рецензування. Мовні кліше для написання рецензії. Науковий відгук як різновид рецензії. Вимоги до оформлення відгуків. Мовні кліше для написання відгуку.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми.
Тема 9. Стаття та тези як самостійні наукові праці.	Особливості наукових тез як виду апробації наукової роботи. Наукова стаття й науковий виступ як різновиди апробації. Класифікація наукових статей. Етапи підготовки наукової статті. Структура наукової статті. Правила написання наукової статті. Мовні кліше для написання наукової статті. Особливості редагування наукового тексту.	Виконання навчальних завдань, тестові завдання до теми, написання тез на наукову конференцію.

Інформаційні джерела Основна література

1. Кислий В. М. Організація наукових досліджень. Суми : Університетська книга, 2015. 224 с.
2. Комар Ю., Попов О.І., Комар В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Ліра - К. 2020. 182 с.
3. Мазур О. В. Основи наукових досліджень / О. В. Мазур, О. В. Подвойська, С. В. Радецька. Вінниця : Нова книга, 2013. 120 с.

4. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Організація наукових досліджень. К. : Центр учбової літератури, 2017. 136 с.
5. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. / О. М. Сінчук, Т.М. Берідзе, М. Л. Барановська, О.В. Данілін, Д. О., Кальмус. Кременчук : ПП Щербатих О.В. 2022. 196 с.
6. Палеха Ю. І., Леміш Н. О. Основи науково-дослідної роботи. К. : Вид-во Ліра-К, 2012. 336 с.
7. Семеног О. М. Культура української наукової мови : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
8. Фрумкіна А. Л., Глушко Т. В. Основи наукових досліджень: методичні рекомендації. МГУ, Одеса, 2025. 76 с.
9. Чернишова Є. Р. Основи наукознавства. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 256 с.
10. Шейко В. М., Кушніренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. 5-те вид., стер. К. : Знання, 2006. 307 с.

Додаткова література

11. Бобух Н. М. Культура наукової мови : навч.-метод. посіб. Полтава : ПУЕТ, 2013. 130 с.
12. Довідник офіційного опонента : зб. нормат. док. та інф. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / упоряд. Ю. І. Цеков ; за ред. Р. В. Бойка. Вид. 5, випр. і доп. К. : Ред. «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», вид-во «Толока», 2008. 69 с.
13. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. К. : Кондор, 2006. 206 с.
14. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила. ДСТУ 3582:2013. К. : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.
15. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: Методичні рекомендації / О.Р. Барладин, Л.О. Вакуленко, В.С. Грушко, Храбра С.З. Тернопіль : Вид-во ТНПУ, 2017. 40 с.
16. Мокін Б. І., Мокін О.Б. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
17. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами. К. : Центр навчальної літератури, 2009. 392 с.
18. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента : навч. посіб. / Я. Я. Чорненький, Н. В. Чорненька, С. Б. Рибак та ін. К. : ВД «Професіонал», 2006. 208 с.
19. Петрук В. Г. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. / В. Г. Петрук та інші. Вінниця : УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2005. 144 с.
20. Підготовка і захист дисертації на здобуття наукового ступеня у галузі технічних наук: Інформ.-довідк. посіб. / автори-упорядники: д-р техн. наук, проф. В. С. Моркун, д-р техн. наук, проф. М. І. Ступнік, канд. техн. наук В. В. Тронь. Кривий Ріг, 2019. 110 с.
21. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
22. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
23. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підруч. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 317 с.
24. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. К. : Алерта, 2012. С. 566–571.
25. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт : навч. посіб. Х. : Еспада, 2007. 368 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакети програмних продуктів Crowdin, SmartCat, Memsources.
- Пакет програмних продуктів Google Docs.
- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання здобувачів вищої освіти.

Положення про організацію освітнього процесу puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти
[polozh_por_kryt_osinuvannya.pdf](#)

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості [por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf](#)

Політика щодо відвідування. відвідування занять є обов'язковим компонентом.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн

тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента [puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf](#)

Положення про академічну доброчесність [polozh_akadem_dobrochesnist.pdf](#)

Положення про запобігання академічного плагіату [polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf](#)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти [polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf](#)

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти
[puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf](#)

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>
інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій [polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacziy-u-puet.pdf](#) Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену [poloz_pro-apel_pidscontr.pdf](#)

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції Запобігання та виявлення корупції - ПУЕТ

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища:

Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за вид навчальної роботи
Модуль 1. Основи наукознавства й методологія наукових досліджень	
Практичні заняття 1-4. Виконання навчальних завдань	5 балів x 4= 20
Практичні заняття 1-4. Виконання тесту для самоконтролю знань	4 бали x 4= 16
Поточна модульна робота 1	5
Модуль 2. Організація наукових досліджень	
Практичні заняття 5-10. Виконання навчальних завдань	5 балів x 6= 30
Практичні заняття 5-10. Виконання тесту для самоконтролю знань	4 бали x 6= 24
Поточна модульна робота 2	5
Всього по курсу	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку, об'єднання тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної

дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни